

BESZÁMOLÓ

Határtalanul!

HAT-20-02-0213

Egy életút állomásai – Kós Károly nyomában

A pályázat rövid összefoglalása

Az utazások célja, hogy a hazai iskola diákjai megismerjék a magyar népi-szecessziós építészet forrásául szolgáló erdélyi népi motívumokat, illetve azt a kulturális és természeti környezetet, ahol az a motívumkincs megteremtődött, melyet Kós Károly és Kozma Lajos épületeik díszítésére használtak, valamint, hogy megismerjék és tanulmányozzák a Kós Károly által tervezett épületeket. A magyarországi út során is, egyebek mellett olyan programelemeket terveztünk, melyek Kós Károly munkásságához köthetők.

Adatok:

- **Összes kilométer: 2510 km**
 - Magyarországi utazás: 1080 km
 - Külhoni utazás: 1430 km
- **Összes létszám: 70 fő diák**
 - Magyarországi utazás: 30 fő
 - Külhoni utazás: 40 fő
- **Összes kísérő tanárok száma: 7 fő**
 - Magyarországi utazás: 3 fő
 - Külhoni utazás: 4 fő

- **Támogatás összege: 4957100 Ft**
 - Önrész nélkül

A partnerintézmény kiválasztásának szempontjai, a partnerség története

Iskolánk névadójának, Kós Károlynak kalotaszegi kötődése miatt kerestünk a térségben partnerintézményt. A 2018-2019-es tanév óta több ízben valósítottunk meg sikeres

együttműködést magyarországi és erdélyi helyszíneken. A kialakult diák- és pedagógus kapcsolatok elmélyítése céljából a nemzeti összetartozás napjára is közös programot szerveztünk. 2019-ben tanári kirándulásunk helyszíne is Kalotaszeg volt. A kulturális és hazafias nevelés céljából folytatni kívánjuk az együttműködést.

A projekt legfontosabb eredményei, tapasztalatai

A pályázatnak köszönhetően az iskolák közötti partnerség erősödött, a diákok számára lehetőség nyílt személyes kapcsolatok, barátságok kialakítására. Az oktatók közötti szakmai kapcsolatnak köszönhetően más tematikájú együttműködés is elindulhatott.

A tankönyvekből és az előkészítő foglalkozásokból megismert helyszínek, épített emlékek, kulturális értékek az utazás során kézzelfogható közelségbe kerültek, megtapasztalhatóvá váltak. Sikeres érzékenyítés zajlott élménypedagógiai módszerek segítségével. Az irodalmi szemelvények bemutatásában lelkesen vettek részt a külhoni és a magyarországi diákok. A hagyományőrzés, hagyományápolás tekintetében jelentős változást tapasztaltunk a magyarországi diákoknál. Kedvvel, szívesen vettek részt a tánctanítás és táncbemutató programokon. A megszerzett tudást itthon, társaikkal is megosztották. A tantárgyközi kapcsolatok megvalósulását segítette a kulturális, építészeti, művészeti, történelmi és földrajzi környezet egyidejű érzékelése. Mindez hatványozottan járult hozzá az összetartozás érzésének, a nemzeti önazonosságtudat erősödéséhez, megtartásához.

Az utazások során a közösségépítés – ezzel a kölcsönös támogatás – új formáit tapasztaltuk a különböző évfolyamú, különböző iskolatípusokhoz tartozó osztályok tagjai, csoportjai között.

A külhoni tanulmányúton résztvevő 40 tanuló mellett újabb 80 tanulót vontunk be a közös programokba a futó pályázat keretében. A magyarországi utazás három napja alatt összesen 60 diák kapcsolódott be a vendégek kísérésébe, az iskolai vendégfogadás magas színvonalát a turizmus-vendéglátás ágazatban oktató 20 tanuló (szakács, cukrász, pincér – vendégtéri szakember) kiemelkedő szakmai munkája segítette.

Tapasztalható volt a tanulói motiváció erősödése a jutalomkirándulásként kínált utazásokon való részvétel lehetőségének elnyerése érdekében. Azok a diákok, akik kapcsolatba kerültek itthon vagy külföldön a partneriskola tanulóival, igyekeztek bekerülni a következő utazás résztvevői közé. Felvetődött a saját családdal való újabb utazás igénye is, hogy frissen szerzett élményeiket, kapcsolataikat megoszthassák rokonaikkal is. Az utazások során szerzett élmények, ismeretek iskolán belüli megosztása a tanuló társakkal élénkítette a diákközösség életét.

Változások

A HAT-20-02-0213 azonosító számú, Egy életút állomásai – Kós Károly nyomában című „Érvényes” státuszú pályázatban (iktatószáma: EPER-2020-148298, iktatás dátuma: 2020.04.20.) a tervezett utazások időpontjai a 2020-2021. tanévben:

- magyarországi diákok utazása: 2021. március 22 – 26. (5 nap, 4 éjszaka)
- külhoni diákok utazása Magyarországra: 2020. október 14 – 16. (3 nap, 2 éjszaka).

A veszélyhelyzet miatt meghiúsult a tervezett időpontban a külhoni diákok magyarországi utazása és itt tartózkodása, melynek új időpontja a 2020. október 5-én beadott módosítási kérelmünk (iktatószáma: EPER-2020-341356) alapján, illetve a partneriskolával egyeztetve:

- külhoni diákok utazása Magyarországra: 2021. április 14 – 16. (3 nap, 2 éjszaka) volt.

A 2020-2021. tanévben fennálló járványügyi helyzet miatt újabb módosítás vált szükségessé 2021 őszén, melynek alapján a ténylegesen megvalósuló utazások időpontjai:

- magyarországi diákok utazása: 2022. április 8 – 12. (5 nap, 4 éjszaka)
- külhoni diákok utazása Magyarországra: 2022. április 4 – 6. (3 nap, 2 éjszaka).

A jelentős időeltolódással történő megvalósítás biztonsága érdekében az utazások szervezését a tervezettel ellentétben nem utazási iroda közreműködésével, hanem saját intézményi humán erőforrás segítségével végeztük.

Az utazások végleges megvalósításának időszakában a Magyarság Háza programkínálatában nem akadt alkalmas időpont előkészítő foglalkozás látogatására, így ezt a tervezett lehetőséget nem tudtuk megvalósítani.

Tematikus útvonal összefoglalása

Az „Egy életút állomásai – Kós Károly nyomában” című pályázat keretében megvalósult utazás tematikus útvonala biztosította, hogy az érintett helyszínek építészeti, kulturális és történelmi környezetében diákjaink megismerjék névadónk, Kós Károly világát, illetve olyan élményekben részesüljenek, amelyek segítik nemzeti önazonosságtudatuk erősödését és megőrzését.

Utazásunk kiemelt helyszínei voltak:

Egy életút állomásai Kós Károly nyomában :Arad–vértanúk emlékműve, belváros; Temesvár–Kós Károly szülőháza, belváros; Déva vára; Vajdahunyad vára; Nagyszeben–belváros; Gyulafehérvár–székesegyház; Nagyenyed–Bethlen-kollégium; Torockó–építészeti nevezetesség; Tordai–hasadék; Kolozsvár–Házsongárdi temető, Farkas utca, Mátyás király szülőháza, Főtér; Méra–Bivalymúzeum; Magyarvalkó–„Ádám-Éva” ház; Sztána–Varjúvár; Bánffyhunyard–belváros; Csucsá–Ady emlékhely; Nagyvárad–Ady Múzeum, székesegyház, Herma.

Az útvonal tervezése során figyelembe vettük a Kárpát - medencei Bakancslista és a Rákóczi nyomában – Kárpát – medence útikönyv ajánlásait.

- Kárpát-medencei bakancslista: Budapest, Temesvár, Déva, Nagyszeben, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Torockó, Kolozsvár, Nagyvárad
- Rákóczi nyomában: Torda, A legendás Kalotaszeg, Nagyenyed, Kolozsvár

Témanap: Nemzeti Összetartozás Napja

Első témanap: 2020. június 4.

A 2019-2020. tanévben márciustól induló digitális oktatás keretében a NÖN témanapot online szerveztük meg a tervezett módon. A külhoni magyarsággal kapcsolatos ismeretekre épített iskolai online vetélkedőt szerveztünk, illetve megosztottuk diákjainkkal a Határtalanul! program keretében megvalósult előző utazásaink élményeit. Az emlékévkapcsán rendkívüli történelemórák keretében emlékeztünk meg Trianonról, a békeszerződés földrajzi, társadalmi,

gazdasági aspektusairól. Videókonferencia keretében iskolánk diákcsoportja együtt emlékezett a bánffyhunyadi diákokkal.

Második témanap: 2021. június 4.

A 2020-2021. tanév májusától ismét lehetőség nyílt a tanulók jelenléti oktatására, így a tervezett témanapot újra megtartottuk aktualizált formában.

Közös termék bemutatása

2023. évi 12 lapos (havi) fotónaptárt és fotókiállítást készítettünk az utazások legjobb fényképeinek felhasználásával. A produktumok előállítását irodai titkár tanulóinkkal valósítottuk meg.

Előkészítő szakasz

Határtalanul! előkészítő óra időpontja: 2022. március 7.

Előkészítő óra rövid bemutatása:

Az előkészítő órákon bemutattuk a meglátogatott tájegységek történelmi múltját, a régió etnikai sajátosságait, magyarságának múltját és jelenét. Trianonról emlékeztünk, a békeszerződés földrajzi aspektusait, a határok által teremtett gazdasági, társadalmi viszonyokat vizsgálva. Fakultatívan vállalt előkészítő tevékenység keretében a korábbi kirándulások résztvevői élménybeszámolót tartottak rendhagyó óra során. Prezentáció keretében mutatták be az erdélyi polihisztor megismert emlékhelyeit, a partneriskolával megvalósult közös programokat.

Magyarországi utazás

Időpontja: 2022. április 4-6.

Útvonala: Budapest-Érd-Budapest

A program bemutatása:

A kirándulás programjának bemutatása 1. nap

A partneriskola diákjainak és tanárainak utazása Budapestre. A vendégeket a Városligetben vártuk iskolánk diákjaival az Állatkertnél, ahol szakértő oktató kollégánk vezetésével közösen kerestük fel a Kós Károly tervezte épületeket. Majd igazgató úr rövid helytörténeti összefoglalója után megtekintettük Vajdahunyad várának mását a Városligetben, amely az 1896-os millenniumi évre készült el, sétáltunk a Hősök terén, a Városligetben és a Kós Károlyról elnevezett sétányon. Vendégeinket elkísértük a budapesti szálláshelyükre, majd a vacsora helyszínén kötetlen beszélgetésre került sor.

A kirándulás programjának bemutatása 2. nap

Az utazás második napján ismét csatlakoztak az érdi diákok a partneriskolából érkezett társaikhoz valamennyi program során. A kora délelőtti órákban látogattunk el a Szépművészeti Múzeumba, ahol az ókor történeti kiállítása mellett az állandó művészeti kiállításokat tekintettük meg. Érdre utazva iskolánkban fogadtuk vendégeinket. Közös programunk része volt egy ünnepélyes tanóra utunk tematikájának megfelelően, az épület és a fellelhető Kós-relikviák megtekintése, majd a koszorúzás. A közös ebéd elfogyasztása után az Érden található Magyar Földrajzi Múzeumba látogattunk el. Budapestre utazva a Wekerle-telepen megtekintettük a Kós Károly tervezte épületeket, majd koszorút helyeztünk el a nagy polihisztor szobránál.

A kirándulás programjának bemutatása 3. nap

Iskolánk diákjaival a Budai Várnegyedben vártuk reggeli után a vendégeinket, ahol történelem szakos kollégánk idegenvezetésével tettünk egy körsétát, majd a Citadella érintésével érkeztünk meg az Országház Látogatóközpontjába. Helyi idegenvezető kalauzolásával bejártuk az Országház kiemelt épületrészeit, tisztelegtünk a Szent Korona előtt. Folytatásként a Parlament előtti terek szobrait fényképezve rövid történeti, irodalmi ismertetést hallgathattak meg a diákok. A háromnapos programsorozat élményeinek közös értékelése és a búcsúzás után a partneriskola csoportja hazautazott Bánffyhunyadra.

A magyarországi három napos úton vendégeink szállását a Mawerick City Lodge-ban szerveztük meg, ahol bőséges reggelivel, kényelmes szobákkal, együttműködő, szívélyes személyzet fogadta őket. A külhoni diákok és kísérőik dicsérő szavakat fogalmaztak meg.

Külhoni utazás

Időpontja: 2022. április 8-12.

Útvonala: Érd - Arad – Temesvár – Déva – Csernakeresztúr – Vajdahunyd – Nagyszeben – Gyulafehérvár – Nagyenyed – Torockó – Torda – Kolozsvár – Méra – Magyarvalkó – Kalotaszentkirály – Sztána – Bánffyhunyd – Csucs – Nagyvárad – Érd

A program bemutatása:

A kirándulás programjának bemutatása 1. nap

Kora reggel indultunk Érdől Aradra. Itt megnéztük Zala György alkotását, a Szabadság-szobrot, megemlékeztünk az aradi vértanúkról és koszorút helyeztünk el. Temesváron helyi kísérelével sétáltunk a belvárosban, a Hunyadi-kastélytól indulva (Bolyai, Klapka emléktábla, Szentháromság-szobor, Dóm tér, Kós szülőház). Déván felidézttük Kőmíves Kelemen balladáját, majd megtekintettük a Szent Ferenc Alapítvány által fenntartott intézményt. Tovább utazttunk Csernakeresztúrra, szálláshelyünkre, a Bukovina Panzióba.

A kirándulás programjának bemutatása 2. nap

Vajdahunydra indultunk, ahol meglátogattuk a „Várak királyát”, majd Nagyszebenbe, az erdélyi szászok egykori központjába utazttunk. Megnéztük az óváros három fontos terét (Nagy piac, Kis piac, Huet tér). Megfigyeltük a szászok építkezési szokásait. Gyulafehérvárra utazva, az erdélyi fejedelemség fővárosában ismerkedttünk a város és Erdély történelmével. Majd meglátogattuk a nagyenyedi Bethlen-kollégiumot. Felolvastuk Jókai Nagyenyedi két fűzfáját, az emléktáblánál megemlékeztünk az 1848/49-es román vérengzésről. Ezután Torockón elfoglaltuk szállásunkat a dr. Demeter Béla Vendégházban.

A kirándulás programjának bemutatása 3. nap

Az Európa Nostra díjas Torockón megtekintettük a főtéren a nevezetes épületsort, az unitárius templomot, majd a Néprajzi Múzeum kiállítását. Utazásunk következő állomása a Tordai-hasadék volt, innen a sóbányába mentünk tovább. Magyar nyelvű idegenvezető ismertette a hely geológiai, történelmi, gazdasági és egészségügyi jellegzetességeit. Kolozsvári sétánk helyszínei voltak a Farkas utca, a Szent Mihály templom és a Mátyás szobor, Mátyás király és Bocskai István szülőháza, előbbi restaurálását 1944-ben Kós Károly irányította. A Házsongárdi temetőben megkoszorúztuk névadónk, Kós Károly síremlékét. Mérán a Bivalymúzeumban Varga György helytörténelmi és kultúrtörténelmi visszaemlékezéseit hallgattuk meg. Kalotaszentkirályon elfoglaltuk szállásunkat a Püspök Panzióban. Megtekintettük a református templomot, benne a kazettás mennyezetet, a díszítő varrottásokat.

A kirándulás programjának bemutatása 4. nap

A kalotaszegi településeken megfigyeltük, lefényképeztük a kalotaszegi népi építészet remekeit. Magyarvalkón áll az „Ádám-Éva-ház”, amelyen megfigyelhetttük a T alakú „pesti” ablakot. Találkoztunk a bánffyhunyd Octavian Goga Elméleti Líceum diákjaival, megbeszéltük a készülő Kós-kiállítással, naptárral kapcsolatos közös munkánkat. A Bánffyhunyd református templom megtekintése után együtt kirándultunk Sztánára vonattal, majd sétával jutottunk el Kós Károly Varjúvárához. Koszorúzás után Kalotaszentkirályra

visszatérve lehetőségünk nyílt fakultatív programokra: népviselet bemutató, táncház, kürtőskalács sütés.

A kirándulás programjának bemutatása 5. nap

Körösfőn a helyi református templomot csodáltuk meg. Csucsán az egykori Boncza-kastélyban felkerestük az Ady múzeumot. Fotóztunk a Király-hágón, majd Nagyváradra érkezve Ady nyomában jártunk. Felkerestük az Ady-múzeumot, és ismerkedtünk a „Pece-parti Párizs” nevezetességeivel, a Bémer térrel, a Holnaposok emblematis helyeivel. Láttuk a Szent László hermát is. Este érkeztünk vissza Érdre.

Utunk tematikus jellegét gazdagította két irodalom szakos kísérő kolléganőnk előkészítő munkája, melynek eredményeként valamennyi helyszínén irodalmi szemelvények hangzottak el a résztvevő diákok és kísérő tanárok tolmácsolásában.

Az első éjszakát Csernakeresztúron, a Bukovina Panzióban töltöttük, ahol kényelmes, fürdőszobával ellátott szobák biztosították számunkra a pihentető alvást. A szívélyes házigazdák bőséges étellel és kulturális, honismereti tudnivalókkal láttak el minket.

Második este Torockón, a dr. Demeter Béla Vendégházban szálltunk meg. A nagy létszám miatt a csoport néhány tagja (kísérők) a régi építésű épületrészben voltak elszállásolva. A diákok pihenőhelyei minden igényt kielégítettek. Az étkezés bőséges, változatos volt. Hangulatos étkező helyiségben szolgálták fel az ételt. A személyzet együttműködő, udvarias, előzékeny magatartást tanúsított. Nagyon elégedettek voltunk.

A harmadik és negyedik éjszakán Kalotaszegen a DaVincze Tours a Püspök Panzióban és a társ panziókban a megszokott magas színvonalú vendéglátást biztosította csoportunk számára. A társpanziók segítségével valamennyi utas és sofőr kényelmes, komfortos szállást kapott. A vacsora egy helyre szervezése (Püspök Panzió) megkönnyítette az esti és a fakultatív programok szervezését és lebonyolítását, valamint a másnapi program előkészületeit.

Az utazás szervezése során valamennyi vendéglátó partner együttműködő volt a pandémia miatt átütemezett programok megvalósításában, annak ellenére, hogy a tervezési időszakban alacsonyabb költségekkel számolhattunk.

Értékelő szakasz

Határtalanul! értékelő óra időpontja: 2022. április 28.

Értékelő óra rövid bemutatása:

Prezentáció keretében elevenítettük fel a kirándulást. A beérkezett tanulói beszámolókat értékeltük, a kiemelésre méltó munkák szerzőit megdicsértük. Vetélkedőt bonyolítottunk le a lezajlott utazás során szerzett élmények, tapasztalatok elmélyítése céljából.

Terveink szerint a 2022-2023. tanévben megrendezendő Kós- napokon a résztvevő diákok az élményeikből készült beszámolót az eddigi hagyományoknak megfelelően bemutatják diáktársaiknak és a meghívott vendégeknek.

Kommunikáció teljesítése

Mind a külhoni, mind a magyarországi csoport kísérő tanára nyilatkozott az érdi sajtónak, beszámolójuk nyomán újságcikk tudósított a két utazás élményszerű programjairól:

<https://erdmost.hu/2022/04/14/kos-karoly-nyomaban-2/>

Facebook csoportot hoztunk létre, a közösségi média segítségével történt a résztvevők tájékoztatása programjainkról, valamint az eseményeken készült fotók megosztása.

Az iskola honlapján közzétettük a pályázatról készült beszámolót, illetve a partnerekkel közösen létrehozott 2023. évi havi, 12 oldalas naptárunkat, illetve hírt adtunk a fotókiállításról:

<https://erdikos.hu/hatartalanul/>

Fakultatívan vállalt tevékenységek

Fakultatív programrész az előkészítés során: a korábbi utazások résztvevői élménybeszámolót tartottak.

A külhoni utazás fakultatív tevékenysége volt a viselet bemutató, a táncház (bemutató és tánctanulás), a kürtőskalács sütés.

Fakultatívan vállalt értékelő tevékenység:

A tanulmányút résztvevői képes beszámolót tartottak a diákoknak az osztályfőnöki órákon. A programok képeiből fotóbeszámoló került fel az iskolai honlapra. A helyi sajtóban hírt adtunk a bánffyhunyadi diákok programjairól és a határon túli élményeinkről. A helyi televíziónak az iskola igazgatóhelyettese és a partneriskola képviselője nyilatkozott a programok sikeres megvalósításáról és az eredményekről, a kiépült kapcsolatokról a két intézmény tekintetében.